

ANTTI HALME

W S O Y

LINTU- KOTO

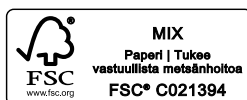
BJÖRNSTEN
-DEKKARI

ANTTI
HALME

LINTU-
KOTO

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENSIMMÄINEN PAINOS

© ANTTI HALME JA WSOY 2026

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI

ISBN 978-951-0-51672-0

PAINETTU EU:SSA

TUOTETURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT TIEDUSTELUT:

TUOTEVASTUU@WSOY.FI

Katrille

OSA I

Linnut

Alkukesän metsässä tuoksuu suopursu, multainen maa, sammal ja kuusenpihka. Linnut sirkuttavat. Kuulen peipon säksättävän tsiri-riin. Minä tunnen ne kaikki. Ymmärän mitä ne sanovat. Metsä tyynnyttää minut, kun on tehtävä jotakin, mistä en pidä, mutta mikä vain täytyy hoitaa. Mitä olisi ystävyys muuten? Pelkkiä tyhjiä sanoja. Sirkutusta vailla sisältöä.

Otan punaisen muovisen kanisterin ja huljuttelen sen sisältöä vankini päälle. Hän istuu siinä, likainen tukka sotkussa, henkeään haukkoen, multaa kynsien alla. Ikävä totuus on, että häntä maailma ei tule kaipaamaan. KELA-korvauksia riittää useammille, vettä ja ruokaa samoin. Hänen aatteenensa ei ole aitoa, vaan opeteltua. Joku on kertonut hänelle, mitä pitää vihata ja miksi. Hän on kuin päiväkotilapsi, joka vasta harjoittelee yhdessä leikkimistä.

Hänen hermonsä pettävät nytkin, huomaan kuinka resuisten farkkujen nivusissa kangas tummenee, kun rakko

tyhjenee. Silmät kiiltävät, kun niihin nousee kosteutta. Roh-
tuneet huulet muodostavat rukouksen tapaisia.

On olemassa aivan erityislaatuinen ilme sille, kun ihmi-
nen yhtäkkiä tajuaa, että tämä on sittenkin totta. Tämä ei
tapahdu kenellekään TV-sarjassa, somevideossa eikä kir-
jassa, vaan juuri nyt ja tässä. Tätä ei voi peruuttaa, kelata yli
eikä deletoida.

Silloin se iskee, paniikki. Silmät laajenevat, hengitys
kiihtyy – toisin kuin vanhoissa ylidramaattisissa kauhu-
elokuviissa, minun vankini ei kilju kurkku suorana vaan vai-
kertaa hiljaa. Kun kaikki toivo valuu pois ruumiista, ryhti
lysähtää aivan kuin joku tyhjentäisi ilmapatjan.

Miksi niin moni ei yritä edes taistella vastaan? Ehkä
siksi, että niin monille tilanne on ainutkertainen. Harva on
koskaan joutunut taistelemaan henkensä edestä. Ruoka on
tullut lautaselle jostain. Sähkö on lämmittänyt pattereita.
Äiti on herättänyt aamulla kouluun, myöhemmin töihin.
Aamupala on odottanut valmiina. On ehkä halattu.

Ei ole tarvinnut taistella elämästä. Piilotella ruokaa, pii-
loutua.

Vankini kiemurtelee köysissä, lupaa minulle asioita.
Rahaa, paljon rahaa. Huumeitakin, jos haluan. En minä niitä
halua. Niillä ei ole minulle merkitystä. Yrittäisit jo ymmär-
tää. Sinä olet vain pienen pieni palanen tässä isossa pelissä.

Olen pahoillani. Oikeasti olen. Koska sen, mitä seu-
raavaksi tapahtuu, on pakko sattua. Mutta se kestää vain
hetken. Tämä on sinun omaa syytäsi. Sinä et voinut antaa
asioiden olla, vaan ahneuksissasi petit meidät kaikki.

Raapaisen tulitikun ja hiuksia nostattavat huudot alkavat. Ummistan silmäni ja suljen korvani. Hetken ajattelen, voisiko tämän kaiken perua. Mutta sitten puren huultani ja nipistän pikkurilliä, niin kuin opettelini tekemään silloin, kun halusin pois ruumiistani.

Ymmärrän, että kaiken tämän pitää tapahtua. Ehkä sinäkin kohta ymmärrät.

Sinä synnyt kohta tulesta uudelleen. Ja me elämme kaikki onnellisina uudessa maailmassa. Synneistämme vapaana. Me, veljet ja sisaret.

TÄNÄÄN

Ainon älypuhelin soittaa tuulikellon äänen. Hän sukeltaa esiin tyyny- ja pehmoleluluvooren seasta sängyltään, katsoo viestiä ensin epäuskoisena, sitten innostus syttyy hänen silmiinsä. Hän vastaa nopeasti »todellakin», sen perään tähtisilmähymiön ja viestittää saman tien myös Emmalle. Tytöt ovat erottamaton kolmikko, OG paras squad, joka on pitänyt yhteyttä päiväkodista asti. Aino vaihtaa nopeasti collegehousujen tilalle mustat revityt farkut ja säntää olohuoneeseen.

– Missä mun huppari on? hän huutaa äidille kuulokkeet korvissaan.

Äiti löhöää nojatuolissa, tuijottaa sairaalasarjaa ja rouskuttelee sipsejä.

– No kato pyykkiliniestä. Oletko sä menossa johonkin?

– Joo nopeesti vaan, käydään koululla.

- Tosi nopeesti sitten. Huomenna on kasin aamu.
- Joo joo.
- Kenen kanssa meette?
- Emman ja Sofian.
- Okei.

Seurasta ei sentään tarvinnut valehdella. Vastaus tuntuu tyydyttävän äitiä. Aino sulkee ulko-oven hiljaa perässään. Kännykkään saapuu Emman viesti.

»Vähän kun olis voittanut lotossa.»

Aino vastaa:

»Jep. Eikä me voiteta ikinä mitään.»

Aino avaa pyörän lukon, laittaa kypärän päähän, sulkee pyörävaraston oven ja ajaa melkein koiraa ulkoiluttamasta palaavan naapurin Timon päälle. Saksanpaimenkoira Bobbi pomppii rauhattomana vierellä. Se on pentu vielä.

- Pikkasen vois kattoo eteensä! Timo huutaa perään.
- Soriii, Aino vastaa.

Hän kiihdyttää vauhtia ja väistää nippa nappa mummon, joka palaa taloyhtiön pihaan kauppakassien kanssa.

Ruomelantiellä tytöt tapaavat. Kananmunankeltaisen, tulipunaisen ja tummansinisen Jopon eturenkaat ryhmittyvät kolmion muotoon.

- Paljon kello on? Aino kysyy.
- Seitsemän nelkytkolme, vastaa Emma.
- Me ehitään sinne. Me ollaan varmasti ekoja, intoilee Sofia.

Tytöt polkevat innokkaasti yli hiljaisen tien, jatkavat ohi Ylisrinteen 70-luvun rivitalojen kohti mäkiä metsikköä.

Tuuli viuhuu korvissa, kun he sujahtavat läpi pimeään alikulkutunnelin, ohi uutuuttaan kiiltävän päiväkodin, ja huoltoaseman, jossa he ovat käyneet yhdessä karkkiostoksilla pienestä saakka.

Autoliikkeiden ohi vispatessaan Emma onnistuu tipautamaan pyörästään ketjut.

– Voi vittu, tyttö kiroaa epätoivoisena.

Aino ja Sofia lyövät jarrut pohjaan.

– Hyppää kyytiin, Aino sanoo.

Emma tekee työtä käskettyä. Hän on tytöistä pisin, ja hänen valkoiset tennarinsa viistävät asfalttia, kun Aino polkee määrätietoisesti eteenpäin. Lukittu pyörä jää taakse. Se voidaan hakea myöhemmin ja korjata isken kanssa. Iskä ymmärtää kyllä. Nyt on tärkeämpää.

Tytöt polkevat hiukset tuulella hulmuten pitkin Merituulentietä, ohi kerrostalojen ja liikennevalojen, tööttäävät autot täpärästi väistäen. Vielä on muutama minuutti aikaa.

SaSa teki postauksensa vain tunti sitten. Kaikki kolme tyttöä istuivat kotonaan puhelimet kädessä, ja heillä oli paikallisen asukkaan valtti puolellaan. Postauksessa hymyilee ihana, valloittavan positiivinen nuori nainen, yksi Suomen seuratuimmista vaikuttajista. Missä tahansa hän liikkuukin, Emma, Sofia ja Aino tunnistavat hänet. Tytöt ovat nähneet SaSan aurinkolaseihin verhoutuneena muutaman kerran Tapiolassa ja kerran Isossa Omenassa. Silloin seurassa oli pitkä, komea ja tumma mies. He ovat päätelleet, että SaSa saattaa hyvinkin asua näillä kulmilla, mutta missä? Sitä hän ei ole ikinä paljastanut, antanut härnäviä vinkkejä vain.

Niin kuin tässä postauksessa. Olarissa asuvat kokevat harvoin mitään suurta, mutta nyt siihen on mahdollisuus.

Hei ihanat! Toivottavasti teillä on ollut mahtava päivä. Teidän tuki ja kannustus merkitsee mulle ♥ Ja siksi mä ajattelin että teidät täytyy palkita. Tänään kello 20 mä paljastan salaisuuden ja lisäksi luvassa on yllätys sadalle ekalle. Paljon rakkautta kaikille!

SaSa neuvoo viestissään odotuspaikan, jonne tytöt pyöriävät. Huiman korkea tornitalo kiiltelee edessä. Aino pystyy näkemään sen huipun kangastuksena kilometrin päästä. Tornitalon katutasossa on kauppakeskus, ja sen alapuolella metroasema. Tytöt vilkuilevat onnellisina toisiaan. Kauppakeskuksen edessä on vain vähän nuoria. Ohi kulkee aikuisia kauppakassiansa kanssa tai kädet taskussa katse maahan luotuna, autuaan tietämättöminä yllätyksestä heidän päänsä yläpuolella. Kun he näkevät ylös taivasiin katsovan joukon 14–15-vuotiaita, he korkeintaan hiljentävät vauhtiaan hieman ja ihmettelevät uteliaina mikä mainostempu tämä on.

– Jeesustako tytöt siinä oottaa? örisee vahvasti spriiltä tuoksahtava pultsari. – No josko se sieltä tällä kertaa tulis, mies tokaisee ja jää paikalle huojumaan hetkeksi.

Emma katsoo kelloa. 19.58. Yhtäkkiä häneen iskee paniikki. Suuret siniset silmät laajenevat.

– Pitiks meidän olla ulkona vai sisällä?

– Siinä sanottiin eessä, niin varmana ulkona.

Joku paikallaolijoista ei selkeästi osaa päättää samaa asiaa, vaan kehottaa kaveriaan tarkistamaan sisätilat liukuovien toisella puolella. Siellä on apteekki, pari ravintolaa ja ruokakaupat.

Aino laskee hetki hetkeltä kasvavaa väkijoukkoa. Suurin osa on tyttöjä, mutta mukana on myös muutamia samanikäisiä poikia.

Kun kello lyö 19.59, kaikki kaivavat älypuhelimensa esiin valmiina kuvaamaan. Kuuluu innostunutta supatusta, huutelua, kiljahtelua. Kamerat käynnistyvät. Sitten Se tapahtuu ja jättää mädäntyvät haavat kokonaiseen sukupolveen. Niille, jotka ovat paikalla, on aika ennen Sitä ja Sen jälkeen. Yksikään ei tule koskaan unohtamaan sitä, mitä korkealla ylhäällä olevan parvekkeen pimennysverhojen välistä rojahtaa. Mutta jotkut eivät selviä näkemästään lainkaan, kuten se oranssipipoinen tyttö, joka nyt vajoaa kalpeana polvilleen ja oksentaa kellertävää vatsanestettä, mutta nähtyään painajaisia tauotta neljä vuotta tekee viimein itsemurhan.

1.

Huoneessa on hämärää. Tunnen käsirautojen puristuksen ranteissani, ne uurtavat syvään. Kuiskaus korvan juuressa on kylmän vaativa:

– No niin, cabrone. Nyt todellakin saat mitä ansaitset.

Yritän kovasti kuvitella raa’an huumekartellin gangsterin pitämässä tuota nahkahansikkaaseen verhottua kättä alastoman takapuoleni päällä. Haluan yrittää, mutta ei tästä mitään tule. Matala hohotus kumpuaa vastustamattomasti vatsastani, muuttuu hillittömäksi pihinäksi tyynyä vasten. Snorttaan. Ehkä työpaineet. Kun on valvonut riittävästi, ei osaa enää kuin nauraa. Ehkä se on hyvä asia.

Fernando katsoo pois päin, muka loukkaantuneena. Sitten hänkään ei pysty enää pidättelemään itseään ja hihittää menemään, helmenvalkoiset hampaat hämärässä erottuen.

– Pendejo, kusipää, se sanoo. – Ei tää toimi, josset yritä.

Puhumme pääsääntöisesti englantia, Fernandon suomi ei ole vielä kovin sujuvaa. Hän harjoittelee kyllä kovasti.

– Sorry, sanon silmät kyynelissä.

– Whatever, Fernando sanoo. Hänen äänenpainossaan ever nousee ylös korkeuksiin. Nando on halutessaan hyvä esittämään stereotyyppistä homoa.

– Eikö me olla vähän liian vanhoja tällaiseen? kysyn.

Fernando avaa käsiraudat, jotka olisin saanut nykäistyä auki yhdellä riuhtaisulla. Liikuttavaa silti, että Nando on hakemalla hakenut poliisityylisiä rannekoruja. 160-senttimäinen pyöreälasinen, polkkatukkainen espanjalainen silittää rintakarvojani, jotka alkavat hyvää tahtia harmaantua. Niin kuin tukkakin. Ulvahdan, kun hän varoittamatta nykäisee karvatuposta.

– Puhu itsestäsi vaan, se sanoo ja iskee silmää.

Noihin suklaanruskeisiin sänkykamarisilmiin minä lankeisin silloin Kanarian yössä.

– Ei kai me tarvita tuollaisia juttuja? kysyn. – Töissä ollut vaan vähän paineita, lähdetään viikonloppuna johonkin.

– Sa sanot aina, Fernando sanoo suomeksi. – Sitte mennä Prisma.

– Se on koko perheen seikkailu, eikö ne niin sano mainoksissa.

Meillä on ollut vähän pidempi kuiva kausi, ja koen siitä syyllisyyttä.

Puhun Fernandolle töistä pienen sordiinon läpi, niistä asioista, joista pystyn. Joskus harvoin niitä muistakin, *pahoista asioista*. Silloin Nandon tropiikin syli ottaa kyyneleet vastaan, horjumatta, kyselemättä. Ja silloin tiedän, että tein oikean päätöksen.

Ei ollut helppoa lähteä pitkästä avioliitosta. Unelmaliitto. Unelmalapsi, Inka. Jälkeenpäin Laura sanoi, että oli aina tiennyt, jollain tasolla. Miten innokkaasti katselin ja kommentoin miesten kroppia Kalevan kisoissa. Miten vähän ikinä kommentoin naisten, hänenkin, vaikka Lauran kroppa on kaunis ja timmi. Vaikeaa se oli meille molemmille. Ei vuosien kuormaa jätetä taakse noin vain. Kamoja pakatesani itkimme molemmat, kun Turkista hankittu koriste-lautanen putosi vahingossa lattialle ja hajosi kappaleiksi.

Puhelimen merkkiäni keskeyttää hajanaisen ajatuksen-kulkuni. Viesti on lyhyt ja ytimekäs.

Fernando puraisee huultaan.

– Tuliko lähtö?

– Jep.

Fernando sulkee silmänsä ja sytyttää tupakan. Hän puhalttaa ulos sakeaa sinistä savua, aivan kuin silloin ranta-baarin edessä, kun ikuisuuteen asti jatkuva aava meri vaahtosi ja kuunsilta näytti horisontissa vapauden meille molemmille. »Sitä pitkin pääsee vaikka minne», Fernando sanoi silloin kuunsiltaa osoittaen, »kunhan uskaltaa ottaa askeleen.»

– Stay safe, hän sanoo. – Vedän turpaan, jos kuolet.

Puen mustan poolopaidan ja mustat farkut, laitan virka-merkin kaulaan, otan virka-aseen lukitusta kaapista, tsekkaan varmistimen, sujautan krokotiilinnahkaiset bootsit jalkaan, heitän anorakin niskaan ja suljen oven perässäni.

Ulkona sataa tihuttaa. On tuoreelta ruoholta ja syreeneilä tuoksuva kesäkuun ilta. Peruutan auton Ylistörmän

kääntöpaikalta Ylismäentielle ja käännän liikenneymyrästä kohti Uuskartanontietä. Kaiuttimista soi pehmeän soulahtavasti Eaglesin *Take It to the Limit*.

Eagles on vaatimattomasti sanottuna parasta musiikkia mitä maailmassa on ikinä tehty. 1980-luvun Närpiössä ei ollut kovin monia ilonaiheita. Alle 10 000 ihmistä, loskaa, lakeutta, luihin puhaltava merituuli ja tietenkin ne, vihannekset. 60 prosenttia Suomen tomaateista ja 35 prosenttia kurkuista viljellään Närpiössä. Lakkasin pitämästä tomaateista, kun sain sellaisen naamaani koulussa. Pulla-Nalle. Silloin isovelji onneksi ehti hätiin. Kun Arne meni yläasteelle, olin vapaata riistaa. Juuri isoveljeni, rauha hänen sielulleen, tutustutti minut Eaglesiin ensimmäistä kertaa. Vintillä hän laittoi *Desperadon* kasettipesään, ja sen jälkeen mikään ei enää ollut kuin ennen. Eagles kuljetti meidät veljekset harmailta Pohjanmaan lakeuksilta auringonpaisteiselle preeerialle. Kotkansiivet kantavat edelleen.

Kun ajan ohi autoliikkeiden, näen sen kaiken jo kaukaa. Nyt ymmärrän, miksi meillä on kiire. Niittykummun metroaseman edustalle on kerääntynyt sankka joukko ihmisiä. Paikalla on jo useampi maija, ja lisää on tulossa. Sade yltyy. Sireenien siniset valot muuttuvat autoni etulasissa akvarelleiksi. Kytken pyyhkimet päälle.

Metroaseman edusta on aidattu nopeasti kokoon kyhättyillä aidoilla ja poliisiteipillä. Poliisin mustaan sadetakkiin pukeutunut rikostutkija Krista »Risu» Kataja pitää teippiä ylhäällä, jotta pääsen alueelle.

– Mikäs kestää? kysyn.

Laitan suuhuni nikotiinipurukumin, neligrammaisen. Tämä vaatii tupla-annoksen. Kurkkuun tulvahtaa nopeasti puuduttava, rauhoittava tunne.

– Hissi kanittaa.

Kataja vastaa radiopuhelimeen ja jatkaa sitten:

– Nyt pitäisi onnistua. Etävalvonnasta saivat ratkottua.

– Hyvä. Onko tuota porukkaa puhutettu?

Nyökkään teipin toisella puolella vellovan yleisömeren suuntaan. Ilmeet ovat epäuskoisia, nuoret kuiskivat kaverilleen pelokkaan näköisinä. Älypuhelimia nousee esiin.

Pelastuslaitoksen porukat lohduttavat maassa istuvia ja makaavia, joista joku tärisee sikiöasennossa. Kriisiapua on tilattu paikalle. Juttelin joskus tutun kriisityöntekijän kanssa. Hän sanoi, että mieleenpainuvimpia keikkoja oli räjähdysonnettomuus rakennustyömaalla. Aluksi tuntui, että rehvakkaat raksaäjät eivät puhuisi yhtään mitään, mutta kun suojaus laski ja tulppa otettiin irti, sanoista ei tullut loppua. Eikä kyynelistä.

– Ensimmäisiä. Porukkaa tulee paikalle koko ajan. Se on se some.

Huokaan.

– Ne häipyvät, kun saadaan... hänet alas.

Kataja saa hillittyä itsensä.

Tornitalossa on 26 kerrosta. Se on Espoon korkein asuintalo. Ylimmän kerroksen ranskalaiselta parvekkeelta roikkuu ruumis, joka heiluu hitaasti tuulessa kuin kammottava räsynukke.

*Raapaisen tulitikun, ja hiuksia
nostattavat huudot alkavat. Ummistan
silmäni ja suljen korvani. Ymmärrän,
että kaiken tämän pitää tapahtua.
Ehkä sinäkin kohta ymmärrät.*

Somevaikuttaja Sara Salmela löydetään hirttäy-
tyneenä espoolaisen tornitalon parvekkeelta.
Ruumiissa on merkkejä kidutuksesta, ja Salmelan
poskeen on piirretty lintu. Sympaattinen rikospoliisi
Björn ”Nalle” Sten kutsutaan hätiin. Pian metsästä
löytyy toinen linnun kuvalla merkitty ruumis, mutta
uhrin profiili on tyystin erilainen...

Lintukoto avaa uuden jännittävän ja viihdyttävän
dekkarisarjan, johon omat mausteensa tuovat Nal-
len yksityiselämän kiemurat tulisen poikaystävän
Fernando Cortezin ja työparin Krista ”Risun” Katajan
kanssa.

Antti Halme kirjoittaa pysäyttävästi ihmisistä, joilla
on liikaa vaihtoehtoja, ja ihmisistä, joilla ei ole niitä
lainkaan.

